Arbetsmarknadsutskottets betänkande

1978/79:16

med anledning av delar av propositionerna 1978/79:25 och 1978/79:43 med förslag om medelsanvisning på tilläggsbudget I för budgetåret 1978/79, jämte motioner

Propositionen 1978/79:25 jämte motioner

I betänkandet behandlas av propositionen 25

dels bilaga 6, budgetdepartementet (föredragande: statsrådet Wahlberg), punkten B 4 (s. 29) Viss rationaliserings- och utvecklingsverksamhet och punkten B 20 (s. 32) Statens arbetsgivarverk,

dels bilaga 9, arbetsmarknadsdepartementet (föredragande: statsrådet Winther), punkten D 3 (s. 93) Åtgärder för invandrare,

dels bilaga 11, industridepartementet (föredragande: statsrådet Wirtén), punkten C 1 (s. 106) Regionalpolitiskt stöd: Bidragsverksamhet och punkten 20 (s. 113) Lån till Uddeholms AB.

Utskottet behandlar dessutom följande med anledning av propositionen väckta motioner,

i anslutning till bilaga 9 motionerna
1978/79:79 av Karin Andersson (c)
1978/79:124 av Bengt Fagerlund m. fl. (s)
1978/79:146 av Filip Fridolfsson (m) och
1978/79:154, yrkandet 1, av Lars Werner m. fl. (vpk)

i anslutning till bilaga 11 motionerna
1978/79:123 av Bengt Fagerlund m. fl. (s) och
1978/79:125 av Bengt Fagerlund m. fl. (s).

De i bilaga 9 upptagna punkterna C 7 (s. 89) Bidrag till den centrala stiftelsen för skyddat arbete och Förslag till lag om regional stiftelse för skyddat arbete behandlar utskottet i betänkandet AU 1978/79:17.

Propositionen 1978/79:43

Utskottet behandlar denna proposition såvitt angår bilaga 2, industridepartementet, (föredragande: statsrådet Wirtén) som avser Lån till Facit AB.

ÅTTONDE HUVUDTITELN

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

1. Viss rationaliserings- och utvecklingsverksamhet

I propositionen 1978/79:25 anmäls att enligt medbestämmandeavtalet på det statliga arbetstagarområdet (MBA–S) och i motsvarande avtal för det icke-statliga lärarområdet (MBA–L) har staten förbundit sig att ställa vissa medel till förfogande för s. k. externa arbetstagarkonsulter, som arbetstagarorganisationerna kan anlita i samband med rationaliseringsåtgärder. Något särskilt anslag för utgifterna har inte anvisats. Det föreslås nu att det rubricerade anslaget, som är ett förslagsanslag och för innevarande budgetår förts upp med 4 milj. kr., skall få användas för ändamålet.

Utskottet har inte något att erinra mot vad som anförs i denna punkt och hemställer därför

att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79:25 i förevarande del godkänner vad som förordats angående bekostande av utgifter för s. k. externa arbetstagarkonsulter.

2. Statens arbetsgivarverk

Statsmakterna har inrättat en ny central myndighet för den statliga arbetsgivarpolitiken, statens arbetsgivarverk. Myndigheten skall börja verka den 1 januari 1979, då statens avtalsverk upphör.

I propositionen 1978/79:25 anmäls nu att en organisationskommitté varit verksam och lagt fram förslag om verkets huvudfunktioner och medelsbehov för första halvåret 1979. Föredragande statsrådet biträder dessa förslag som bl. a. innebär ett medelsbehov av 11 093 000 kr. för första halvåret 1979. Den i jämförelse med avtalsverket ökade omfattningen av den nya myndighetens verksamhet har dessutom ansetts motivera att en tjänst som överdirektör inrättas. Förutom tjänsten som överdirektör innebär förslagen enligt kommittén inte någon ökning i förhållande till de resurser som avtalsverket f. n. disponerar.

Utskottet har inte något att erinra mot propositionen i förevarande del och hemställer därför

att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79:25 i förevarande del

1. bemyndigar regeringen att vid statens arbetsgivarverk inrätta en tjänst som överdirektör med beteckningen Cp,
2. till *Statens arbetsgivarverk* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 11 093 000 kr.

TOLFTE HUVUDTITELN

D. Invandring m. m.

3. Åtgärder för invandrare

Propositionen

I propositionen 1978/79:25, bilaga 9, yrkas under punkten D 3 att riksdagen till *Åtgärder för invandrare* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

Motionerna

1978/79:79 av Karin Andersson (c)

I motionen yrkas att riksdagen uttalar att den i propositionen 1978/79:25 föreslagna höjningen av tolfte huvudtiteln D 3 med 1 milj. kr. får fördelas endast till invandrarorganisationer för informationsprojekt inför valet 1979.

1978/79:124 av Bengt Fagerlund m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelningen av medel för information till invandrare inför 1979 års kommunalval.

1978/79:146 av Filip Fridolfsson (m)

I motionen yrkas att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1978/79:25, bil. 9, punkten D 3 i skrivelse till regeringen begär förslag – med beaktande av vad i motionen anförts – till fördelning av de 5 milj. kr. som är avsedda till stöd för politiska partiers valinformation till invandrare.

1978/79:154, yrkandet 1, av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas att riksdagen under tolfte huvudtiteln D 3 Åtgärder för invandrare på tilläggsbudget I till statsbudgeten för år 1978/79 beslutar anvisa ett reservationsanslag av 8 000 000 kr.

Utskottet

I propositionen anmäls att för information till invandrare inför 1979 års val riksskatteverket och invandrarverket i samråd får disponera högst 2 milj. kr. från anslaget under andra huvudtiteln G 5 Vissa kostnader i anledning av allmänna val. Därutöver föreslås nu att ytterligare 6 milj. kr. skall anvisas för informationsinsatser. Av beloppet avses 5 milj. kr. bli fördelade till de politiska partierna och 1 milj. kr. till särskilda projekt, i första hand administrerade av invandrarnas egna organisationer. Även svenska organisationer och kommuner skall dock kunna komma i fråga.

I tre motioner tar man upp frågor som rör *bidraget till särskilda projekt*. I

partimotionen från vpk yrkas höjning av beloppet med 2 milj. kr. Motionärerna hänvisar till att invandrarverket begärt detta belopp och att det i propositionen föreslagna beloppet 1 milj. kr. ger utrymme endast för begränsade insatser.

De båda motionerna 79 av Karin Andersson (c) och 124 av Bengt Fagerlund m. fl. (s) går ut på att det aktuella beloppet för särskilda projekt skall reserveras för invandrarnas egna organisationer.

Utskottet är inte berett att gå utöver den ekonomiska ram som regeringen föreslagit och avstyrker därför vpk-motionen. När det gäller fördelningen av medlen delar utskottet den uppfattning som förs fram i motionerna 79 och 124. Beloppet om 1 milj. kr. bör alltså fördelas i första hand till invandrarnas egna organisationer. Först om de inte kan presentera godtagbara projekt – vilket i och för sig är osannolikt – bör andra bidragsmottagare komma i fråga. Regeringen bör underrättas om utskottets uppfattning på denna punkt.

Motionen 146 av Filip Fridolfsson (m) gäller den andra delen av det aktuella anslaget, *bidrag till politiska partier för information till invandrare i samband med 1979 års val*. I propositionen föreslås att medlen efter samråd mellan de i riksdagen representerade partierna skall fördelas av regeringen. Motionären vänder sig mot detta förslag och vill att riksdagen efter förslag av regeringen direkt skall ta ställning till fördelningen. Regeringen bör därför återkomma med förslag i frågan. Vidare framhåller motionären att medlen inte bör reserveras enbart för i riksdagen representerade partier utan även andra partier som är rikstäckande bör komma i fråga. I sammanhanget nämner motionären särskilt Kristen Demokratisk Samling (KDS).

Utskottet utgår från att medlen kommer att fördelas med iakttagande av principer som tidigare använts i liknande sammanhang. Det innebär bl. a. att ett parti som KDS bör komma i åtnjutande av stöd. Med hänvisning till det sagda anser utskottet det inte nödvändigt att regeringen återkommer till riksdagen i frågan. Motionen 146 bör därför inte föranleda någon åtgärd.

Utskottet hemställer

1. beträffande *förtur för invandrarnas organisationer vid fördelning av medel till valinformation* att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79:79 och 1978/79:124 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
2. beträffande *fördelning av medel till politiska partier för information till invandrare* att motionen 1978/79:146 inte föranleder någon riksdagens åtgärd,
3. beträffande *medelsanvisningen* att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79:25 i förevarande del och med avslag på motionen 1978/79:154, yrkandet 1, till *Åtgärder för invandrare* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

FJORTONDE HUVUDTITELN

C. Regional utveckling

4. Regionalpolitiskt stöd: Bidragsverksamhet

Propositionen

I propositionen 1978/79:25, bilaga 11, yrkas under punkten C 1 att riksdagen skall godkänna vad som förordats angående introduktionsstöd under perioden den 1 januari–30 juni 1979 i Norrbottens län.

Introduktionsstöd kan lämnas till företag i allmänna stödområdet som nyanställer personal. Stödet uppgår till 5 kr./timme under 6 månader. Förra hösten beslöt riksdagen att förstärka introduktionsstödet i Norrbottens län för nyanställningar som skedde under år 1978. Det förstärkta stödet utgör 10 kr./timme under 12 månader. I propositionen föreslås nu att bidragsperioden skall utsträckas att gälla stöd som beviljas före den 1 juli 1979. Departementschefen anför som skäl härför att de besvärliga arbetsmarknadsproblem i länet som motiverade stödets införande beräknas bestå under nästa halvår. Vad som därefter skall hända beträffande stödet blir beroende av ställningstagandena till den regionalpolitiska proposition som skall föreläggas riksdagen våren 1979.

Motionen

1978/79:125 av Bengt Fagerlund m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om principer för och avgränsning av stödområden.

Motionärerna erinrar om att de, då det förstärkta introduktionsstödet infördes, hade en annan uppfattning om hur de särskilda insatserna borde göras i Norrbottens län. Med hänsyn till den begränsade räckvidden av regeringens nu föreliggande förslag och då riksdagen till våren får tillfälle att pröva principerna för det regionalpolitiska stödet anser sig motionärerna dock kunna godta propositionen på denna punkt.

Motionärerna uttalar vidare att det finns en uppenbar risk att man genom olika delbeslut som rör stödområdena går miste om den helhetssyn som är så viktig vid ställningstagande till hur resurserna skall fördelas. Med hänvisning härtill vill motionärerna att riksdagen, då beslut till våren läggs fram om inriktningen av den framtida regionalpolitiken, skall ta ställning till inte endast principerna för en framtida stödområdesindelning utan även till hur landet i praktiken skall delas in.

Utskottet

Vid utskottsbehandlingen har inte framkommit några skilda meningar om regeringsförslaget om förlängning av stödperioden för det förstärkta introduktionsstödet i Norrbottens län. Utskottet godtar alltså propositionen i detta hänseende.

När det gäller motionsyrkandet om stödområdesindelningen vill utskottet anföra följande. Som motionärerna framhåller är det mycket som tyder på att man även i framtiden bör styra det regionalpolitiska stödet genom att dela in riket i skilda stödområden. Sysselsättningsutredningens förslag, som fortfarande remissbehandlas, utgår också från denna princip.

Beslut om stödområdesindelningen bör bygga på förslag från det regionala planet. Med hänsyn till områdesindelningens betydelse för inriktningen av de regionalpolitiska insatserna i hela landet förefaller det riktigast att förankra det slutliga beslutet i riksdagen. För en ordning som innebär att riksdagen skall göra den slutliga sammanvägningen talar också att riksdagen under alla omständigheter torde få ta ställning till förslag i ämnet som väcks genom motioner. Liksom hittills bör indelningen göras långsiktigt och inte omprövas med alltför korta intervaller. Den rörelsefrihet för insatser i ett kortare perspektiv som regeringen kan behöva bör vara möjligt att liksom hittills uppnå vid sidan av ett system med en fast geografisk indelning.

Utskottet stöder alltså förslaget i motionen. Riksdagen bör sålunda genom den till våren aviserade regionalpolitiska propositionen få ta ställning till inte endast förslag till principer för stödområdesindelning utan även förslag till faktisk indelning av riket. Som tidigare sagts bör regeringen till grund för sitt ställningstagande inhämta synpunkter från länen. Vad utskottet anfört om motionen bör regeringen underrättas om.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79:25 i förevarande del godkänner vad som i propositionen förordats angående *introduktionsstöd under perioden den 1 januari – den 30 juni 1979 i Norrbottens län*,
2. att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:125 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om *förslag till riksdagen om rikets indelning i stödområden*.

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

5. Lån till Uddeholms AB

Propositionen

I propositionen 1978/79:25 yrkas under kapitalbudgeten, V. Fonden för låneunderstöd att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om överförande till Billerud Uddeholm AB av del av det Uddeholms AB år 1977 beviljade lånet.

Motionen

1978/79:123 av Bengt Fagerlund m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen

1. som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rapportering rörande strukturella förändringar av stålsektorn inom Uddeholms AB,

2. uttalar att de förutsättningar för överföring av del av lån från Uddeholms AB till Billerud Uddeholm AB som förordats i motionen bör gälla.

Utskottet

Genom riksdagens beslut i december 1977 (prop. 1977/78:25, AU 1977/78:18) beviljades Uddeholms AB (UHB) ett lån på 600 milj. kr. Bakgrunden till beslutet var bolagets ogynnsamma utveckling de närmast föregående åren. Omfattande rationaliseringar och strukturförändringar var nödvändiga. Lånet beviljades för att göra det möjligt för bolaget att genomföra förändringarna i en balanserad takt.

Lånet har ställts till bolagets förfogande i form av en räntelös fordran på staten. Regeringen beslutar om utbetalning av lånebeloppet. Ingen del av lånet har ännu betalats ut.

UHB har i år överlåtit sina skogs-, skogsindustri- och kemirörelser till Billeruds AB. Överlåtelsen har i enlighet med lånevillkoren skett först efter medgivande av regeringen som har föreskrivit att UHB skall sätta ned sin nyssnämnda fordran på staten med lägst 200 milj. kr.

Billeruds AB – som efter överlåtelsen ändrat sitt namn till Billerud Uddeholm AB – har begärt att få överta statens lån till UHB till den del det motsvaras av en lika stor nedsättning av UHB:s fordran på staten. Billerud Uddeholm AB anser sig av sysselsättningsskäl ha samma behov av lånet som UHB.

Föredragande statsrådet finner det motiverat att Billerud Uddeholm AB får överta en del av det statliga lån som beviljades UHB. Lånevillkoren bör vara i huvudsak oförändrade. Det förutsätts att regeringen skall kunna besluta om hur stor del av lånet som skall överföras och vid vilken tidpunkt lånet skall

ställas till Billerud Uddeholms förfogande.

Bengt Fagerlund m. fl. (s) förklarar i motionen 123 sig beredda att acceptera överföringen av en del av lånet till Billerud Uddeholm AB under två förutsättningar. För det första bör staten få insyn i bolagets verksamhet genom representation i bolagsstyrelsen. Motionärerna erinrar om att staten har insyn i UHB:s verksamhet på detta sätt efter det att lånet beviljats. För det andra bör fördelningen av lånet avgöras av respektive företags behov för att trygga sysselsättningen. Regeringen bör inhämta synpunkter från de fackliga organisationerna i de båda företagen innan beslut fattas om lånefördelningen.

I propositionen sägs uttryckligen att det kommer att ställas upp som lånevillkor att staten tillförsäkras insyn i verksamheten genom representation i Billerud Uddeholms styrelse. Motionsyrkandet i den delen är därmed redan tillgodosett.

Vad sedan gäller fördelningen av lånet mellan de båda bolagen kan vara anledning erinra om att den sker inom den från början givna ramen av 600 milj. kr. Om Billerud Uddeholm därav skall få överta ett högre belopp än 200 milj. kr., dvs. det lägsta belopp med vilket UHB skall sätta ned sin fordran på staten, är ytterst en förhandlingsfråga mellan de två bolagen. När det gäller Billerud Uddeholms förhållande till staten utgår utskottet från att med hänsyn till lånets syfte sysselsättningsaspekterna tillmäts stor betydelse vid regeringens ställningstaganden. Utskottet utgår vidare från att de fackliga organisationernas synpunkter noga beaktas vid de slutliga uppgörelserna om lånets fördelning med hänsyn till den betydelse utfallet härav har för den fortsatta sysselsättningen vid bolagen. Med det anförda får motionsyrkandet även i nu behandlade del anses tillgodosett.

Utskottet har för sin del inte haft någon invändning mot att Billerud Uddeholm medges att överta en del av det lån som beviljats UHB på de villkor och i den ordning som har angivits i propositionen. Med avstyrkande av motionen i den aktuella delen föreslår alltså utskottet att riksdagen lämnar regeringen det begärda bemyndigandet.

Motionen av Bengt Fagerlund m. fl. tar också upp en annan fråga. I samband med förra årets förslag om lån till UHB framhöll departementschefen att stödet till UHB borde samordnas med de åtgärder för att påskynda strukturförändringar inom specialstålindustrin som regeringen lade fram i propositionen 1977/78:47. Eftersom dessa åtgärder skulle komma att beröra UHB:s verksamhet fann departementschefen "förslaget om en avstämning under våren 1978 av situationen i detta avseende för UHB vara välmotiverat".

Motionärerna konstaterar att någon rapportering från denna avstämning inte har lämnats till riksdagen. De yrkar att regeringen skall underrättas om att det är angeläget att detta sker snarast.

Det aktuella förslaget om en avstämning går tillbaka på vad som anfördes i den rapport om överläggningar med UHB som låg till grund för regerings-

förslaget om lån till bolaget (se prop. 1977/78:25 s. 124–125). I rapporten konstaterades att olika enheter inom UHB:s stålsektor skulle komma att beröras av de strukturförändringar inom specialstålbranschen som förutsattes komma att ske. Därefter anförs i rapporten:

Mot bl. a. denna bakgrund bör en första avstämning av situationen för Uddeholm i fråga om strukturomvandlingen inom stålsektorn göras den 31 mars 1978. Om strukturrationaliseringen då inte utvecklats på ett sätt som är önskvärt med hänsyn till Uddeholms situation, bör frågan om ytterligare åtgärder för att påskynda utvecklingen och kompensera Uddeholm övervägas.

Med hänsyn till att förhandlingarna om strukturförändringarna inom specialstålbranschen inte utvecklats på sätt som tidigare var förutsatt har det hittills inte varit anledning för regeringen att göra den i förra årets proposition avsedda avstämningen av situationen på UHB:s stålsektor. Utskottet finner därför inte skäl för riksdagen att begära den i motionen önskade redovisningen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionens förslag samt med avslag på motionen 1978/79:123, yrkandet 2, bemyndigar regeringen att besluta om överförande till Billerud Uddeholm AB av del av det Uddeholms AB år 1977 beviljade lånet,
2. att riksdagen avslår motionen 1978/79:123, yrkandet 1,

6. Lån till Facit AB

Propositionen

I propositionen 1978/79:43, bilaga 2, yrkas att riksdagen till Lån till Facit AB på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisar ett investeringsanslag av 70 000 000 kr.

Bakgrund till propositionens förslag

Det föreslagna lånet är avsett att säkra fortsatt drift vid AB Järnförädlings anläggningar i Hälleforsnäs. Det skall ske genom att Överums bruk tar över verksamheten. Överums bruk är ett dotterbolag till Facit AB inom Electroluxkoncernen.

Det begärda lånet är ett led i en uppgörelse mellan industridepartementet och Electrolux. Lånet är avsett som ett räntefritt avskrivningslån. Staten skall avskriva lånet med en femtedel under vart och ett av åren 1978–1982. I gengäld har Överums bruk utfäst sig att driva Järnförädling under minst fem år med ca 350 helårsanställda eller ca 430 personer.

Den fortsatta driften vid Järnförädling förutsätter att personalen minskas

med 160 personer. Kostnaderna för denna personal under varsel- och uppsägningstiden skall betalas av staten.

Beträffande övriga delar av uppgörelsen om Järnförädling och de närmare villkoren för det begärda lånet hänvisas till propositionen (s. 14–15).

Tidigare statliga engagemang i AB Järnförädling

Staten har tidigare beviljat Järnförädling lokaliserings- och industrigarantilån med i runt tal 50 milj. kr.:

År	Milj. kr.
1973	9,0
1975	8,0
1976	3,0
1977	22,0
1978	8,6

Utskottet

De tidigare statliga engagemangen i AB Järnförädling har gjorts av regional- och sysselsättningspolitiska skäl. Av samma skäl bör riksdagen medge det nu begärda lånet. För lånet bör gälla de villkor som angetts i propositionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Län till Facit AB* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 anvisar ett investeringsanslag av 70 000 000 kr.

Stockholm den 7 december 1978

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
ELVER JONSSON

Närvarande: Elver Jonsson (fp), Bengt Fagerlund (s), Alf Wennerfors (m), Torsten Stridsman (c), Birger Nilsson (s), Gördis Hörnlund (s), Erik Johansson i Simrishamn (s), Filip Fridolfsson (m), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Bernt Nilsson (s), Pär Granstedt (c), Anna-Greta Leijon (s), Eric Hägelmark (fp) och Olof Johansson (c).

Reservationer

Vid 3. Åtgärder för invandrare

1. Fördelning av medel till politiska partier för information till invandrare (mom. 2)

av Filip Fridolfsson (m) och Alf Wennerfors (m) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar "Utskottet utgår" och slutar "någon åtgärd" bort ha följande lydelse:

Fördelning av statliga medel till politiska partier bör ske efter normer som läggs fast i riksdagen. Det är från principiella utgångspunkter fel att fördelningsfrågor avgörs efter förhandling av något slag utanför riksdagen, allra helst som alla på riksplanet verksamma partier inte avses få delta i en sådan förhandling. Det är också fel med en ordning som innebär att i sista hand regeringen utan bindande regler avgör hur medlen skall fördelas mellan partierna. Enligt utskottets uppfattning är det självklart att alla partier som har en riksomfattande verksamhet skall komma i åtnjutande av stöd. Detta gäller exempelvis KDS.

Med det anförda ansluter sig utskottet till motionen 146 av Filip Fridolfsson (m).

Riksdagen bör alltså begära att regeringen snarast lägger fram förslag för riksdagen hur de aktuella medlen (5 milj. kr.) skall fördelas mellan de politiska partierna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *fördelning av medel till politiska partier för information till invandrare* att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:146 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Vid 5. Lån till Uddeholms AB

2. Bemyndigande för regeringen att till Billerud Uddeholm AB överföra del av lån till Uddeholms AB, m. m.

av Bengt Fagerlund, Birger Nilsson, Gördis Hörnlund, Erik Johansson i Simrishamn, Ingrid Ludvigsson, Bernt Nilsson och Anna-Greta Leijon (alla s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Vad sedan" och på följande sida slutar "önskade redovisningen" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att i och med att Uddeholms AB (UHB) tidigare i år överlåtit väsentliga delar av sin verksamhet på det nybildade Billerud Uddeholm AB inträdde en ny situation som i väsentlig mån rubbade

förutsättningarna för det av riksdagen medgivna lånet till UHB. I det läget borde statsmakterna normalt ha haft möjlighet att ompröva hela lånefrågan. Och självklart skulle statsmakterna ha haft möjlighet att försäkra sig om kontrollen över lånets fördelning mellan de båda bolagen. Genom regeringens hantering av låneärendet förspilldes båda möjligheterna. I realiteten kommer en viktig del av fördelningsfrågan att avgöras av bolagsledningarna och inte av regering och riksdag. Detta framstår som synnerligen anmärkningsvärt.

Det är ägnat att inge starka betänkligheter att riksdagens möjligheter att företa en sakprövning i ärendet har blivit kraftigt beskurna. Som ärendet utvecklat sig kan utskottet emellertid inte motsätta sig att regeringen får det begärda bemyndigandet. Mot den bakgrund som här har angivits vill utskottet understryka att sysselsättningsaspekterna måste vara vägledande vid regeringens fortsatta handläggning av ärendet. Utskottet har härvidlag samma mening som Bengt Fagerlund m. fl. (s) ger uttryck åt i motionen 123. Det är vidare angeläget att regeringen före ett beslut att Billerud Uddeholm AB skall få överta viss del av lånet från de fackliga organisationerna i de båda bolagen inhämtar synpunkter, som bör vara vägledande för regeringens ställningstagande. Även i det hänseendet ställer sig utskottet bakom motionen.

I samma motion begärs också att riksdagen snarast skall få en rapport om avstämning av situationen inom UHB:s stålsektor. Vid förra årets beslut förutsattes av både departementschef och utskott att en redovisning av det slaget skulle delges riksdagen på våren 1978. Utskottet konstaterar att det ännu inte har skett och biträder därför motionen även på denna punkt.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen

   dels med anledning av propositionens förslag bemyndigar regeringen att besluta om överförande till Billerud Uddeholm AB av del av det Uddeholms AB år 1977 beviljade lånet,

   dels med bifall till motionen 1978/79:123, yrkandet 2, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om villkoren för fördelningen av lånet,
2. att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:123, yrkandet 1, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om redovisning till riksdagen av situationen inom Uddeholms AB:s stålsektor.

GOTAB 58790 Stockholm 1978